

Samouk s posebnim značajem

"Benti, spet mi je en prijatelj umrl," mi je šlo skozi glavo, ko sem dojel tragiko sporočila na telefonu. Tiste dni sem slutil, tudi zaradi svojega razpoloženja, da so čudne energije na delu. Ampak tako čudne, da drevesa pokajo in v svoje roke prevzemajo črno koso Usode, tega pa res ne ...

Že pred medijskim rompopomom sem od kolega z Jesenic dobil sporočilo: "Jezerjan je šel. Drevo ga je pokopalo." Kateri od njih, madonca, pomislim. Seveda Dava ni bilo na spisku. Zakaj bi le bil?! Ni na odpravi, ni še zime, on pač ne. Nanj tudi za milisekundo nisem pomislil. Ampak neverjetno, a resnično. Ta Srednjega je pobralo. Dolgo sem moral buljiti v ekran telefona, da sem to dokončno doumel. Že Prvega, Luka,

S cepini gor, s
smučmi dol
Foto: Drejc Karničar

ki je svoj konec našel na Okrešlju, v helikopterski nesreči, sem pogrešal. Ne glede na pomanjkanje stikov, ki so nas takrat pestili, sem ga imel precej rad. Podobno kot Tretjega. Tako sva jih ljubkovalno poimenovala z Andrejem, mojim alpinističnim kolegom, da ne bo pomote. Pa vedela sva, da obstaja še sestra ...

Naj se ne bere zajedljivo, zamerljivo ali čudno, ampak iz ljubezni do preminulega smo Dava preostali zaljubljenici v bela strma pobočja imenovali Jezerjan, včasih pa tudi *pizdec*. Kajti da je Jezerjan, je ponosno poudarjal. Pa da rad *pizdi*, je tudi sam na glas priznal ali pa nas je s tem potolažil Luka. To niso žaljivke. In res je tudi, da se z Davom nisva vedno le objemala. Z bratom sem se včasih bolje razumel. Ampak takrat ga nisem dobro razumel. Jemal me je kot konkurenco. Samoumevno. Vse okoli sebe je imel takrat za konkurenco. Kajti Davo je bil precej poseben. Ampak pozitivno. Naj pojasnim ...

Njegov značaj ni bil preprost

Na sestanku alpinističnih smučarjev, takrat sem vodil podkomisijo, sva enkrat močno "zapela". Danes ne vem več, zakaj, samo spomnim se, da me je tako razjezil, da sem ga povabil ven, pred bajto, da tam nadaljujeva pogovor "po moško" (kdor razume, že razume). Kaj bi se zgodilo zunaj, ne vem, a v trenutku je Davo dojel, do kod je prirnil. Malo se je zgrbil vase in iskreno rekel samo to, da ga nisem razumel. Tak je bil pač njegov način, njegov *modus operandi*. In zanimivo, od tistega trenutka dalje se nisva več gledala po "petelinje". Všeč mu je bilo, da imam "jajca", in sprejel me je kot sebi enakega. Ker tak je pač bil.

In če si ga vzel takega, kot je bil, si lahko iz druženja z njim marsikaj potegnili ali se naučili. Če pa si spil še pivo ali dve, je postalo precej zabavno. Tudi kako svojo napako iz kake smeri je včasih priznal, česar sicer nihče ne počne rad. Običajno pa je bil brez dlake na jeziku, znal je biti oster kot britev, včasih s črnim humorjem, pa tudi s tehtnimi stavki. Preprosto rečeno *fajn desc*, kot je prave moške sam vedno pohvalno imenoval.

Vedno je dvigal in iskal meje

Bili smo si inspiracija za norosti, presežke v dojemanju, kaj je možno (nedoumljivo ljudem, ki se niso ukvarjali s takimi stvarmi kot mi), spodbuda za nore športne dosežke – morda nepomembni za ta Svet in njegove težave, ampak tudi za alpinizem je bilo marsikaj, kar smo počeli, nedojemljivo. Vsaj glede nevarnosti, ki smo se ji izpostavljali. Saj če je solo plezanje nevarno, kot bi rekli (alpinisti), je to za alpinistično smučanje standard. Vsakdanjik.

Če je na tistih tako strmih pobočjih, da se še stati ne more, prišlo do napake, je bila ta običajno usodna. Ni bilo vrvi, klinov ali rok prijatelja, ki bi te ujeli. Le roke

Stvarnika, kot bi rekel Davo.

Ko je pred mojimi očmi nekoč fotograf Aleš Fevžar padel čez prvi (spodnji) skok v Pripravniški (Mojstrovka), je kot žogica za tenis odskakljal v dolino. V nekaj sekundah je izgubil nekaj stotin višinskih metrov na tistem (za naše pojmovanje) položnem pobočju z manj kot štiridesetimi stopinjami naklona. Si predstavljamo, kaj pomeni taisto na petdesetih in več stopinjah, kjer smo mi redno smučali?

Davo je izstopal pri smučanju po trdem

Vedeli smo, da je prednost trdega snega predvidljivost, da je zglajen kot preparirano smučišče, ampak obenem tudi, da vsak milimeter zdrsa lahko pomeni usodno napako. Zato smo se ga čim bolj izogibali. Davo ne. On je imel *los cojones* in v pogojih na trdem in "grifig" snegu, kot ga je imenoval in ga imel rad, je bil najboljši. Imel je močne noge kot konj, saj je bil tudi sicer stalno na snegu kot učitelj smučanja, trener ali serviser (recimo Norvežanu Furusetu) in (za naš šport) z idealnimi hribi nad domom. To sem mu še najbolj zavidal.

Pa prav je imel s tem "grifigom". Ko sem čez leta ponovil eno od svojih ta "težjih" (Prisojnik) v zimskem trdem snegu, sem šele spoznal, o čem je govoril in o čem me je prepričeval.

Res da je na trdem (ledenem) nevarno, je pa smučarsko gledano lažje. Če imaš *los cojones*, seveda. Če pa deš na tistih naklonih, tako in tako ni nobene varnosti, torej je nima smisla iskati v mehkem snegu. Poleg tega mehkega snega v težjih smereh ni ravno veliko, trdega pa obilje, da o plazovih ne govorimo. Ni bila neumna ta ideja, priznam ...

Ko sva z Andrejem (Zorčičem) v nekih ponedeljkovih alpinističnih novicah v časopisu *Delo* prebrala, da je Davo presmučal Sinji slap, sva prvi konec tedna na smučeh "naskočila" slap Nad mostom pod Jezerskim (takrat so bile zime doma tudi v dolinah). Da preveriva, ali je res mogoče smučati po ledu. In da ga "zjeziva", ker bova smučala v njegovi bližini ...

Kot Davo sva tudi midva ugotovila, da kakovostnega smučanja po ledu ni, česar Davo ni tajil, ampak bistvo je bilo drugje. Kot on sem tudi sam verjel, da je moč doseči nemogoče. V nekakšni filozofiji Klementa Juga, da je moč duha večja kot moč telesa, smo iskali linije in smeri, čakali na sneg in opazovali ostninja – tudi kar skozi okno domače hiše z daljnogledom v roki, kar smo mu precej zavidali – in tako (z)rinili predvsem tja, kamor ni šel še nihče.

In to je bila njegova popotnica. Iskanje novega, odmičkanje nemogočega ...

Usega se je učil sam

Nismo imeli medomrežja ne filmov, ničesar. Nikogar ni bilo, od kogar bi se lahko kar koli naučili. To je bila naša življenjska dota, darilo Usode, naš *modus vivendi*.

Zato dobro razumem vsebino Davove izjave: "Želim, da bi vse to neprecenljivo znanje starejše generacije

prenesli na mlade – da pokažemo te vrednote, to strast."

Pustimo drugo in se dotaknimo besede strast. To je bilo tisto, kar je imel, branil, kar sem občudoval pri njem in tudi sam gojil. Ker je nekaj res: brez strasti ni življenja.

Ali je to prišlo vame z Dava ali koga drugega, ne vem, a filozofija iti do konca, potipati same meje in poskušati iti še naprej, je bila njegova, moja in naša stalnica. Edina normalnost v življenju.

Poseben odnos do življenja

"Ljubljanci" smo mu šli kar malce v nos. Češ, kaj rinemo v hribe, saj da so samo njihovi. Jezerski humor – v šali rečeno. Človek mu tega ni zameril. Kajti vedno, ko so se najine oči srečale v poznejšem obdobju, sva se zarežala ali si iz avtomobilov na veliko pomahala. Nikdar se nisva zgrešila ali ne opazila. Ko je

prišla prava priložnost, so se mladostni petelinji boji namreč umaknili modrim pogovorom. Morda smešno, a še najpogosteje na sejmu ISPO. Tam sva bila bolj iz poslovnih potreb kot česa drugega. Oba bi raje bila doma, zunaj, v objemu narave.

Vedel je, da mi je jasno, kaj pomeni, ko te od večnosti ločijo le robniki smučí. In koliko energije, časa in denarja je bilo treba vlagati v to. Neštetokrat nas je bilo strah do kosti, ampak strah je bilo treba obdržati pod kontrolo, če smo hoteli preživeti. Ne bom zapisal vseh Davovih izjav o tem, ker bi mi lektorica zagotovo vse zradirala. In potem, *bemti*, da ga vzame drevo! Res neverjetno. Pri vsem, kar je preživel in doživel. Ne vem, ali je to črni humor temnih sil ali čudaška usoda ...

Le za dobrim konjem se dviga prah

Kot pogosto napišejo o nekom, ki ga ni več, moram tudi sam zdaj zapisati enako. Še veliko besednih izmenjav bi morala izpeljati, pa jih zaradi izgovorov in stalnega odlašanja nisva. Res se za marsikaj posipam s pepelom, ampak zdaj je prepozno ... Moram priznati,

*Davo tik pod vrhom Anapurne
Arhiv Drejca
Karničarja*

da v nečem vsekakor razumem njegove bližnje. Ne dvomno, če sklepam po sebi, ni bilo vedno ravno lahko(tno) biti ob Davu. Nekaj namreč moramo razumeti. Takemu "posebnežu" je težko živeti v običajnem ritmu doline. Ko si vajen živeti na robnikih smučič, ko obstajaš le zaradi instinktov, in ko verjameš, da te čuva sam Stvarnik, ker si druge varnostne varovalke že zdavnaj odrinil, so nam težave iz doline tuje. Pogosto nam je bilo težko razumeti okolico in njej nas. A ponavljam, kot v nekakšno opravičilo za prijatelja, čeprav ne vem, ali katera njegova dejanja opravičilo sploh potrebujejo, ko si navajen, da je osnovno življenje (in preživetje) odvisno le od tvojih lastnih moči, močne volje in izjemnega samozaupanja in samokontrole, česar je Davo, "hud" atlet z močnim karakterjem imel na tone, se zdijo dolinske težave nekaj nepomembnega, nezanimivega.

Življenje kot dokončnost

Davo, hvala ti, da smo bili. Hvala Stvarstvu, da smo doživeli vse, kar smo. Vse tiste norosti nekdanjega petelinjega obdobja, katerega moč in drznost ti je uspelo raztegniti in potegniti do konca svojega življenja. To sem ti vedno zavidal, a ti nisem priznal.

Vesel in ponosen sem, da sem bil del tvoje scene, del tvojega življenja, čeprav na trenutke, v šali rečeno, kamen spotike. Doživljal si, in mi s tabo, dogodke, kakršnih večina ljudi niti razumeti ne more.

Ampak tudi za nas, ki smo verjeli, da smo nezlomljivi in nesmrtni, veljajo na zemlji enaka pravila. Življenje je končno. Tega dejstva tudi ti, prijatelj, konkurenca in idejnik, nisi (z)mogel pretentati. Moč Stvarnika. Se vidi diva nekoč, nekje ... Spet. ◉

Dejan Ogrinec

Stric Davo

*Rosary Shrestha na obisku pri Davu Karničarju leta 2018
Foto: Jurij Gorjanc*

Dovolite, da se vam najprej predstavim. Sem Rosary Shrestha iz Katmanduja. Kot prvorojenka sem prišla na svet nedolgo zatem, ko je Davo Karničar kot prvi človek na svetu v celoti smučal z Everesta. Imam še sestro in dva brata. Zaradi Davove odprave leta 2000 se mi je v življenju zgodilo veliko lepega. Dava, ki mu pravim stric Davo, sem spoznala zaradi svojega krstnega botra dr. Jurija Gorjanca. Ko je Jurij po prvenstvenem smučanju z najvišje gore sveta 24. oktobra 2000 molil v cerkvi v Katmanduju, se je srečal z mojimi starši, ki so prosili za krst v sili, saj sem bila zelo bolna. Moj prvi spomin na strica Dava pa seže v moje deveto leto, ko smo bili kot družina soudeleženi pri gorskem reševanju in organizaciji bolnišnice za njegovega prijatelja Franca Oderlapa, ki se je ponesrečil na pobočjih Manasluja. Žal smo bili z vso pomočjo prepozni. Moj oče je nato organiziral molitveno skupino in blagoslov za Franca, preden so ga

odpeljali v Slovenijo. Takrat sem strica Dava srečala prvič, šele počasi pa sem dojela, kako pogumen je, in tudi to, kakšna *legenda* je, saj ni dajal tega vtisa. Ni se mi zdel zvezdnik, ampak prej svetla zvezda.

Ljudje, kot so Tenzing Sherpa in Edmund Hillary (leta 1953), Reinhold Messner (leta 1978) ter Davo Karničar (leta 2000), so s svojimi dejavnostmi veliko naredili za Nepal, zaradi tega pride k nam veliko ljudi in mi se razvijamo, čeprav počasi. Lani novembra (2018) sem imela priložnost z očetom in Jurijem opraviti trekking v dolini Kumbu proti baznemu taboru Everesta. Obisk narodnega parka Sagarmata me je zelo navdušil, saj sicer nisem pogosto v gorah, kot bi morda za Nepalce mislil kdo iz Evrope. Še posebej imam v spominu obisk Hillaryjeve šole v Namče Bazarju in neposreden pogled na Everest, od koder je Davo smučal. Poleg tega pa mi je v lepem spominu ostala gora Ama Dablam.

Strica Dava sem spet srečala v Sloveniji 8. maja lani (2018), ko je moj boter na Jezerskem organiziral srečanje svojih krščencev in birmancev. Spomini od takrat so najlepši in najbolj sveži. Z očetom in mamom sem se pred tem udeležila romanja ob 50. jubileju neokatehumskega gibanja v Rimu, nato smo prišli še v Slovenijo. Stric Davo nam je po šmarnicah razkazal Jezersko in nam preprosto in razumljivo govoril o svoji gorniški in smučarski poti. Vidim ga kot osebo, ki je na poseben način povezala Nepal s Slovenijo. Zdaj mi je zelo hudo, a rada molim za njegovo dušo in njegovo družino. Naj počiva v miru in naj posreduje za vse gornike sveta in smučarje, da se jim ne zgodi kaj hudega. Rada bi se tudi zahvalila uredništvu *Planinskega vestnika*, da lahko pričujem o svoji hvaležnosti do njega. V Davovih očeh je odsevala strast do gora in zdi se mi, da ta žar sije tudi iz oči njegovih sinov. ◉

Rosary Shrestha